

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 3448

23 Aralık 2017 tarihinde Çimkent'te imzalanan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Kazakistan Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Devlet Gelir Komitesi Eğitim Merkezleri Arasında İşbirliği Yapılmasına İlişkin Protokol"ün onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

29 Ocak 2021

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İLE
KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ MALİYE BAKANLIĞI DEVLET GELİR
KOMİTESİ
EĞİTİM MERKEZLERİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ YAPILMASINA İLİŞKİN
PROTOKOL

Bundan sonra “Taraflar” şeklinde anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Kazakistan Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Devlet Gelir Komitesi,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında 22 Mayıs 2003 tarihinde Ankara’da imzalanan gümrük konularında karşılıklı idari yardım Anlaşması’nı DİKKATE ALARAK;

Eğitim alanında ikili ve yakın işbirliğinin, gümrük idarelerinin etkinliğini ve verimliliğini artırma hususunda faydalı bir çerçeve sağladığını KABUL EDEREK;

Gümrük memurlarına yönelik eğitim ve mesleki gelişim alanında karşılıklı yardım sağlamak amacıyla, iki Taraf arasındaki ikili işbirliğini daha ileri bir seviyeye taşımının önemini DİKKATE ALARAK;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

TANIMLAR

MADDE 1

Bu Protokol’de aşağıdaki temel kavramlar kullanılmaktadır:

a) “Gümrük İdaresi”:

Türkiye Cumhuriyeti’nde Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı;

Kazakistan Cumhuriyeti’nde Kazakistan’ın bölgesel birimleriyle beraber Maliye Bakanlığı Devlet Gelir Komitesi;

b) “Eğitim merkezi”: Tarafların Gümrük Memurlarının eğitiminin gerçekleştirildiği eğitim kurumu;

Türkiye Cumhuriyeti’nde Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı;

Kazakistan Cumhuriyeti'nde, Kazakistan Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Devlet Gelir Komitesi Eğitim ve Metodoloji Merkezi;

- c) "Gönderen Taraf": memurlarını gümrük konularıyla ilgili eğitime gönderen Tarafın Gümrük İdaresi;
- d) "Eğitim": mevcut becerilerin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen aktif çalışma;
- e) "Meslek içi eğitim", yeni mesleki faaliyet yöntemlerini uygulamak için gereken yeterliğe ulaşma kabiliyeti;
- f) "Mesleki Gelişim": mesleki yeterlik düzeyinin artırılması.

PROTOKOLÜN KAPSAMI

MADDE 2

- 1) Mevcut kapasiteyi geliştirmek ve gümrük hizmetlerinin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak amacıyla, Taraflar, gümrük konularında memurlara yönelik meslek içi eğitim ve mesleki gelişim eğitimi hususunda Eğitim merkezlerini yakın işbirliği içinde olmaya teşvik ederler.
- 2) Taraflar, gümrük memurlarına yönelik meslek içi eğitim ve mesleki gelişim eğitimini, kabul eden Tarafın eğitim standartlarına ve gümrük mevzuatına uygun şekilde hazırlanan eğitim plan ve programları bazında gerçekleştirecektir.
- 3) Tarafların, işbu Protokol kapsamındaki tüm yardımları, Tarafların yerel mevzuatına uygun şekilde ve her iki Tarafın yeterlikleri ve mevcut kaynakları çerçevesinde sağlanır.

İŞBİRLİĞİNİN KAPSAMI

MADDE 3

Mevcut kabiliyetlerine uygun şekilde, Taraflar, gümrük memurlarının eğitimi ve mesleki gelişimi çerçevesinde, aşağıdaki alanlarda birbirlerine yardımcı olurlar:

- a) Eğitim merkezlerinin eğitim ve öğretim üssünün oluşturulması;
- b) Eğitim ve araştırma hususunda tecrübe paylaşımı;
- c) Meslek öncesi eğitim ve staj eğitimi hususunda tecrübe paylaşımı;

- d) Eğitim sürecinin, öğretimin ve görsel-işitsel araçların planlanması ve organizasyonu ile ilgili bilgi paylaşımı;
- e) Gümrük işlemleri alanında araştırma yapılması;
- f) Kolluk ortamının en uygun seviyeye getirilmesi ve meşru ticaretin teşvik edilmesi amacıyla mevcut bilgi, tecrübe ve en iyi uygulamaların paylaşımı;
- g) Gümrük mevzuatı ve usulleriyle ilgili mesleki, bilimsel ve teknik bilgilerin paylaşılması;
- h) Seminer ve diğer ortak eğitsel, bilimsel ve uygulamalı faaliyetlerin düzenlenmesi.

PROTOKOLÜN UYGULANMASI

MADDE 4

Taraflar, bu Protokol'ün 3. Maddesi'nde öngörülen faaliyetler hususunda baştan mutabık kalırlar. Bu Protokol'ün 3. Maddesi'nin "b", "c", "d", "e", "f" ve "g" bentleri gereği yardım talepleri, ilgili eğitim dönemi başlamadan en geç 6 ay önce kabul eden Tarafa iletilir ve talebin alındığı tarihten sonra üç ay içinde ev sahibi Taraf tarafından değerlendirilir.

MADDE 5

- 1) Taraflar, bu Protokol'de öngörülen faaliyetlerin planlanması ve gerçekleştirilmesi hususunda diğer Tarafın menfaat ve taleplerini dikkate alır ve yapılacak faaliyetlerin ayrıntılarını içeren bir eğitim eylem planı hazırlar. Eylem planının içeriği, Tarafların karşılıklı rızasıyla belirlenmektedir.
- 2) Diğer Tarafın talebi üzerine, mevcut kaynaklar dâhilinde, Taraflardan her biri, Gönderen Tarafın gümrük memurlarına yönelik meslek içi eğitimi ve mesleki gelişim eğitimi için bir eğitim üssü sağlar.

MADDE 6

- 1) Taraflar, birbirlerini resmi yazı göndermek suretiyle bilgilendirecek olan, bu Protokol'ün uygulanmasından sorumlu irtibat kişilerini tayin eder.
- 2) Taraflar, bu Protokol kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin yerini, içeriğini, dilini ve süresini belirlemek üzere, birbirleriyle iletişim halinde olacaktır.

- 3) Taraflar aksi yönde karar almadığı sürece, ev sahibi Tarafın hali hazırda devam etmekte olan eğitim programları, ev sahibi Tarafın resmi dilinde düzenlenir. Karşılıklı rızayla, söz konusu faaliyetler, İngilizce düzenlenebilir.

MADDE 7

Tarafların, üçüncü ülke ve/veya uluslararası kuruluşların karşılıklı rızasıyla, Protokol'de öngörülen eğitim faaliyetlerinin organizasyonu ve yürütülmesi için proje ve programlar gerçekleştirilebilir.

BİLGİ VE BELGELERİN KULLANIMI

MADDE 8

Tarafların, bu Protokol kapsamında aldığı tüm bilgi, belge ve diğer iletiler, gizli sayılır ve sadece bu Protokol'de belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılır. Bilgi, belge ve diğer iletilere, ilgili yerel mevzuat çerçevesinde aynı tür bilgi, belge ve diğer iletilere sağlanan korumanın aynısı sağlanır. Bilgi, belge ve diğer iletiler, ancak diğer Tarafın önceden yazılı rıza vermesi halinde başka amaçlar doğrultusunda kullanılabilir.

MASRAFLAR

MADDE 9

Bu Protokol'ün uygulanmasından kaynaklanan masraflar, Tarafların karşılıklı rızasına tabidir.

DİĞER ANLAŞMALAR

MADDE 10

Bu Protokol'ün uygulanması, Tarafların, tarafı oldukları diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerine halel getirmez.

DEĞİŞİKLİKLER VE ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

MADDE 11

- 1) Bu Protokol'de, Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla istenildiği zaman değişiklik yapılabilir. Protokol'ün ayrılmaz parçasını teşkil eden ayrı protokollerle, bu Protokol'de değişiklik ya da Protokol'e tamamlayıcı mahiyette ekleme yapılabilir.

- 2) Bu Protokol'ün yorumlanması veya uygulanmasıyla ilgili anlaşmazlık ve ihtilafların olması halinde, Taraflar, bu anlaşmazlık ve ihtilafları, istişare ve müzakere yoluyla çözüme kavuşturur.

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE FESİH

MADDE 12

İşbu Protokol, Protokol'ün yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını Tarafların birbirlerine diplomatik yolla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihi takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Bu Protokol, üç (3) yıl süreyle yürürlükte kalır ve Taraflardan biri, Protokol ün süresi bitmeden altı ay önce Protokolü feshetme niyetini diplomatik kanallarla diğer Tarafa yazılı olarak bildirmedığı sürece, Protokol birbirini takip eden üç yıllık dönemler süresince kendiliğinden yenilenir.

Bu Protokol'ün feshi, halen sürdürülmekte ya da yürütülmekte olan herhangi bir projeyi etkilemez.

İşbu Protokol, Çimkent'de, 23 Aralık 2017 tarihinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere, her biri iki nüsha halinde Türkçe, Kazakça ve İngilizce imzalanmıştır. Bu Protokol hükümlerinin yorumlanmasında farklılık olması halinde, Taraflar, İngilizce metne müracaat eder.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GÜMRÜK VE TİCARET
BAKANLIĞI
ADINA

KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ
MALİYE BAKANLIĞI
ADINA

CENAP AŞCI
MÜSTEŞAR

GOSMAN AMRIN
BAŞKAN YARDIMCISI

Хаттама
Түркия Республикасының Кеден және сауда министрлігі
және
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
Мемлекеттік кірістер комитеті
оқу орталықтары арасындағы ынтымақтастық туралы

Бұдан әрі «Тараптар» деп аталатын Түркия Республикасының Кеден және сауда министрлігі мен Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитеті 2003 жылғы 22 мамырдағы Анкарада қол қойылған ынтымақтастық және кедендік істер бойынша өзара әкімшілік көмек туралы Түркия Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасындағы келісімді басшылыққа ала отырып;

оқыту және кәсіби дамыту саласында тараптардың арасындағы екіжақты және тығыз ынтымақтастықты кеден қызметтерінің тиімді жұмыс істеуі үшін қолайлы негіз жасайды деп мойындай отырып;

тараптар арасындағы екі жақты ынтымақтастықты одан әрі дамытудың маңыздылығын назарға ала отырып, кеден органдарының қызметкерлерін оқытуға және олардың біліктілігін арттыруға өзара көмек көрсету туралы төмендегідей келісті:

Анықтамалар

1-бап

Осы Хаттаманың мақсаттары үшін мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

а) «Кеден органдары» мыналарды:

Түркия Республикасы үшін - Түркия Республикасының Кеден және сауда министрлігі;

Қазақстан Республикасы үшін - Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті, оның аумақтық органдары;

б) «Оқу орталығы» - Тараптардың кедендік қызметтері персоналын даярлау жүзеге асырылатын оқу орны;

Түркия Республикасы үшін - Түркия Республикасы Кеден және сауда министрлігінің оқу орталығы;

Қазақстан Республикасы үшін - Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің Оқу-әдістемелік орталығы;

с) «Тарапты жіберуші» - кедендік мәселелер бойынша кадрларды даярлау және одан әрі даярлау үшін лауазымды адамдар жіберетін Тараптың кедендік қызметін білдіреді;

д) «Дайындық» - дағдыларды дамытуға бағытталған белсенді оқыту;

е) «Қайта даярлау» - кәсіби қызметтегі жаңа міндеттерді орындау үшін қажетті құзыреттілікке жету мүмкіндігі;

ф) «Біліктілікті арттыру» - кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыру.

Хаттаманың көлемі

2-бап

1. Әлеуетін және кедендік қызметтердің дұрыс жұмыс істеуін дамыту мақсатында, Тараптар қайта даярлау және кеден ісі саласындағы офицерлер біліктілігін арттыру саласында оқу орталықтарымен тығыз ынтымақтастыққа жәрдемдеседі.

2. Тараптар қабылдаушы елдің білім беру стандарттарына және кеден заңнамаларына сәйкес жасалған оқу бағдарламалары мен бағдарламаларына бойынша кеден органдарының лауазымды тұлғаларының біліктілігін арттырады және жетілдіреді.

3. Осы Хаттамаға сәйкес кез келген Тараптардың өз тарапынан жүзеге асырылатын барлық көмек ұлттық заңнамаға, сондай-ақ Тараптардың құзыретіне және қол жетімді ресурстарына сәйкес жүзеге асырылады.

Ынтымақтастық саласы

3-бап

Тараптар қолда бар мүмкіндіктерге сәйкес кеден органдарының лауазымды тұлғаларын оқыту мен олардың біліктілігін арттыруда бір-біріне көмектеседі:

a) оқу орталықтарының оқу-әдістемелік базасын қалыптастыру;

b) педагогикалық және ғылыми-зерттеу жұмыстары саласында тәжірибе алмасу;

c) оқыту және тағылымдамадан өтуге;

d) оқу үрдісін жоспарлау және ұйымдастыру, оқу-әдістемелік және аудио-визуалды құралдар туралы ақпаратпен алмасу;

e) кеден саласында ғылыми зерттеулер жүргізу;

f) ақпаратты оңтайландыру, тәжірибе мен ең жақсы тәжірибе алмасу, заңды сауда-саттықты қолдану және көтермелеу;

g) кеден заңдары мен рәсімдеріне қатысты кәсіби, ғылыми және техникалық ақпарат алмасу.

h) семинарларды және басқа да бірлескен оқу-әдістемелік және ғылыми-практикалық іс-шараларды өткізу.

Хаттаманы іске асыру

4-бап

Тараптар осы Хаттаманың 3-бабында көзделген нақты қызмет туралы алдын ала келіседі.

«b», «c» тармақтарына сәйкес көмек көрсету туралы сұрау салулар, осы Хаттаманың 3-бабының «d», «e», «f» және «g» тармақтарына сәйкес зерттеу кезеңін қабылдаушы Тарап алдын ала б

айдан кем емес уақытта жолдайды және қабылдаушы Тарап сұрауды алған күннен бастап үш ай ішінде қарайды.

5-бап

1. Әрбір Тарап толығымен қызметін қамтитын оқыту жоспарын дайындау барысында назарға осы Хаттама бойынша Тараптар іс-шаралар, жоспарлау және өткізу туралы басқа тараптардың қызығушылығын қабылдайды. Жоспардың мазмұны Тараптардың өзара келісімі бойынша айқындалады.

2. Әрбір Тарап қолда бар мүмкіндіктер шегінде, басқа Тараптың өтініші бойынша жіберуші Тараптың кеден қызметінің лауазымды тұлғаларын даярлау және қайта даярлау жөніндегі оқу-жаттығу базасын қамтамасыз ете алады тиіс.

6-бап

1. Тараптар осы Хаттаманың орындалуына жауапты тұлғаларды тағайындайды, олар бір-бірін ресми хаттарды жіберу арқылы хабардар етеді.

2. Осы Хаттамаға сәйкес жүзеге асырылатын іс-шаралардың орны, ауқымы, тілі мен ұзақтығын анықтау үшін Тараптар бір-бірімен байланысады.

3. Тараптар өзгеше уағдаласпаса, қабылдайтын елдің оқу бағдарламалары қабылдаушы Тараптың ресми тілінде жүргізіледі. Өзара келісім бойынша, іс-шаралар ағылшын тілінде ұйымдастырылуы мүмкін.

7-бап

Хаттамаға сәйкес оқу қызметін ұйымдастыру және өткізу үшін Тараптардың келісімі бойынша, жобалар мен бағдарламаларды үшінші елдердің, халықаралық ұйымдардың өкілдері жүргізуі мүмкін.

Ақпарат пен құжаттарды пайдалану

8-бап

Осы Хаттамаға сәйкес Тараптардың әрқайсысы алған барлық ақпарат, құжаттар және басқа да хат-хабарлар құпия болып саналады және тек осы Хаттамада көрсетілген мақсаттарда ғана пайдаланылады. Ақпарат, құжаттар және басқа да хат-хабарлар ұлттық заңнама шеңберінде жоғарыда аталған қорғауға жатады. Ақпарат, құжаттар және басқа да хат-хабарлар Тараптың жазбаша келісімін алдын-ала алған кезде басқа мақсаттар үшін пайдаланылуы мүмкін.

Шығындар

9-бап

Осы Хаттаманың орындалуымен байланысты шығындар Тараптармен өзара келісіледі.

10-бап

Осы Хаттаманың ережелері оның мемлекеті болып табылатын басқа халықаралық шарттар бойынша әрбір Тараптың міндеттемелерін қозғамайды.

Даудың өзгеруі және шешілуі

11-бап

1. Осы Хаттамаға хаттаманың ажырамас бөлігі болып табылатын жекелеген хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

2. Осы Хаттаманы түсіндіруге немесе қолдануға қатысты даулар мен келіспеушіліктер туындаған жағдайда Тараптар консультация және келіссөздер жолымен шешеді.

Күшіне ену және тоқтату

12-бап

Осы Хаттама күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерді Тараптардың орындағаны туралы дипломатиялық арналар арқылы соңғы жазбаша хабарламаны алған бірінші күні күшіне енеді.

Осы Хаттама үш (3) жыл тұрады және тараптардың бірі оның қолданылуын тоқтату ниеті туралы екінші Тарапқа жазбаша хабарлама бергенге дейін, алдағы үш жылға автоматты түрде жаңартылады.

Осы хаттаманың тоқтатылуы жобаны, сұрауды немесе оқиғаны ұстауға немесе орындауға әсер етпейді.

Хаттама 23 желтоқсандағы 2017 түрік, қазақ және ағылшын тілдерінде әрқайсысы екі данадан жасалды және барлық мәтіндердің күші бірдей жарамды болып табылады.

Осы Хаттаманың ережелерін түсіндіруде келіспеген жағдайда Тараптар ағылшын тіліндегі мәтінге сілтеме жасайды.

Түрік Республикасының
Кеден және сауда министрлігі
үшін

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрлігі
Мемлекеттік кірістер комитеті
үшін

Женап Ашджаы
Министрдің бірінші орынбасары

Ғұсман Әмрин
Төраға орынбасары

**PROTOCOL
ON
COOPERATION
BETWEEN
TRAINING CENTERS OF
THE MINISTRY OF CUSTOMS AND TRADE OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE STATE REVENUE COMMITTEE OF THE MINISTRY OF FINANCE OF
THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

The Ministry of Customs and Trade of the Republic of Turkey and the State Revenue Committee of the Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan, hereinafter referred to as “the Parties”,

WHEREAS the Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Kazakhstan on cooperation and mutual administrative assistance in customs matters, signed on May 22, 2003 in Ankara,

ACKNOWLEDGING that bilateral and close cooperation in the field of training provides useful framework for the promotion of Customs effectiveness and efficiency;

CONSIDERING the importance to further develop bilateral cooperation between the two Parties; so as to provide mutual assistance in the field of training and professional development of the customs officers;

have reached following understanding:

DEFINITIONS

ARTICLE 1

For the purposes of this Protocol, following basic concepts are used:

a) “Customs Administration” –

for the Republic of Turkey – Ministry of Customs and Trade of the Republic of Turkey;

for the Republic of Kazakhstan – the State Revenue Committee of the Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan, including its territorial bodies,;

b) “Training center” – educational institution in which the training of Customs Officers of the Parties is carried out:

for the Republic of Turkey - Department of the Training of the Ministry of Customs and Trade of the Republic of Turkey;

for the Republic of Kazakhstan –Training and Methodological Center of the State Revenue Committee of the Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan;

- c) “Sending Party” – Customs administration of the Party sending officials for training and on customs matters;
- d) “Training” – active study, aimed at developing skills;
- e) “Retraining” – the ability to achieve the competence, which is required for doing new ways of professional activity;
- f) “Professional Development” – increasing the level of professional competence.

SCOPE OF THE PROTOCOL

ARTICLE 2

- 1) In order to develop capacity and ensure the efficient operation of customs services, the Parties shall promote close cooperation of Training centers in the field of retraining and professional development of officials in the field of customs matters.
- 2) The Parties shall conduct retraining and professional development of customs officials on educational plans and programs drawn up in accordance with the educational standards and customs legislation of the receiving Party.
- 3) All assistance under the present Protocol by either Party shall be performed in accordance with its domestic laws and within the competence and available resources of the two Parties.

SCOPE OF COOPERATION

ARTICLE 3

In accordance with the existing capabilities, the Parties shall assist each other in the training and professional development of customs officials in the following areas:

- a) formation of training and teaching base of Training centers;
- b) exchange of experience on educational and research work;
- c) exchange of experience on initial training and internship;

- d) exchange of information on planning and organization of educational process, teaching and audiovisual aids;
- e) carrying out research work in the sphere of customs affairs;
- f) exchange of information, experience and best practices to optimize law-enforcement environment and to promote legitimate trade.
- g) exchange of professional, scientific and technical information related to customs legislation and procedures.
- h) holding of seminars and other joint educational, scientific and practical activities.

IMPLEMENTATION OF THE PROTOCOL

ARTICLE 4

The Parties shall agree in advance specific activities provided for in Article 3 of this Protocol.

Requests for assistance in accordance with subparagraphs "b", "c", "d", "e", "f" and "g" of Article 3 of this Protocol shall be sent to the receiving Party not less than 6 months before the start of the relevant training period, and shall be considered by the host Party within three months after the date of receipt of the request.

ARTICLE 5

- 1) The Parties shall take into account the interest and demands of the other Party in the planning and carrying out activities provided in this Protocol and the Parties shall prepare a training action plan that includes the details of the activities. The content of the action plan is determined by mutual consent of the Parties.
- 2) At the request of the other Party, within available resources, each Party may provide a training base for the retraining and professional development of customs officials of the Sending Party.

ARTICLE 6

- 1) The Parties shall appoint contact persons responsible for the implementation of this Protocol who will notify each other by sending official letters.
- 2) The Parties shall communicate to each other in order to define the venue, contents, language and the duration of the activities that will be conducted under this Protocol.

- 3) Unless the Parties agree otherwise, ongoing training programs of the host Party shall be organized in the official language of the host Party. By mutual consent the activities may be organized in English.

ARTICLE 7

By mutual consent of the Parties representatives of third countries and/or international organizations, projects and programs may be engaged to the organization and conducting of training activities foreseen in the Protocol.

USE OF INFORMATION AND DOCUMENTS

ARTICLE 8

All information, documents and other correspondence received by either Party under this Protocol are considered confidential and only used for the purposes specified in this Protocol. The information, documents and other correspondence are granted the same protection extended to the same kind of information, documents and other communications under respective domestic law. The information, documents and other correspondence may be used for other purposes only when the other Party gives written consent in advance.

COSTS

ARTICLE 9

Costs incurred in the implementation of this Protocol shall be subject to mutual consent of the Parties.

OTHER AGREEMENTS

ARTICLE 10

The implementation of this Protocol shall not prejudice to the obligations of the Parties arising from other international agreements to which it is a party.

AMENDMENTS AND SETTLEMENT OF DISPUTES

ARTICLE 11

- 1) This Protocol may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. This Protocol may be amended and supplemented by separate protocols, which form an integral part of this Protocol.

- 2) In case of disputes and disagreements relating to the interpretation or implementation of this Protocol, the Parties shall settle them through consultations and negotiations.

ENTRY INTO FORCE AND TERMINATION

ARTICLE 12

This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.

This Protocol will remain in force for a period of three (3) years and it will be renewed automatically for successive periods of three years, unless one of the Parties notifies the other in writing through diplomatic channels of its intention to terminate the Protocol six months prior to its expiration.

The termination of this Protocol shall not affect any project, request or activity already in progress or executed.

Done in Shymkent, on 23 December 2017, in two copies, each in the Turkish, Kazakh, English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence in the interpretation of the provisions of this Protocol, the Parties shall refer to the English text.

**FOR THE MINISTRY OF
CUSTOMS AND TRADE OF THE
REPUBLIC OF TURKEY**

**FOR THE STATE REVENUE
COMMITTEE OF THE MINISTRY
OF FINANCE OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

**CENAP AŞCI
UNDERSECRETARY**

**GOSMAN AMRIN
DEPUTY CHAIRMAN**